

01
2011

letnik II

brezplačnik Pokrajinskega muzeja Celje
in Muzeja novejšje zgodovine Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

Eminentna dediščina rimske Celeje se zrcali skozi lesketajoče snežno bele marmorne spomenike, ki nam vsak po svoje pripovedujejo zgodbe našega rimskega mesta na razstavi Celeia – mesto pod mestom v jedru palače grofov Celjskih v Knežjem dvoru.

Foto: Tomaz Lauko

Foto: Štepa

Otvoritev:
10. maj 2011

Ob dvajsetletnici prelomnih dogodkov se bomo v Muzeju novejšje zgodovine spomnili časov slovenskega osamosvajanja: predstavili bomo takratno dogajanje v Celju in obiskovalce spodbudili k aktualni refleksiji, razstavo pa pospreмили z bogatim programom.

>> 3, 4

Foto: Tanja Roženberger Šega

Emil Lajh

Dobri dve desetletji je Emil Lajh od bližu doživel transformacijo Muzeja revolucije v Muzej novejšje zgodovine Celje. Danes delo muzeja še vedno spremlja, pri čemer sta mu vseč današnja razgibanost in pestrost muzejskih razstav.

>> 5

Foto: Dejan Čušarek

Arheološke
delavnice za otroke

V Pokrajinskem muzeju Celje bomo v naslednjih mesecih organizirali delavnice, na katerih bodo otroci pomagali arheologom pri njihovem delu: izkopavali bodo predmete iz rimskega obdobja, jih nato natančno očistili in dokumentirali, ob koncu pa tudi razstavili.

>> 6

Muzeji in spomin

mag. Tanja
Roženbergar
Šega,
direktorica
Muzeja novejšje
zgodovine
Celje

Foto: Štepa

Muzeji in spomin je nosilna tema, o kateri v letošnjem letu razmišljamo muzealci. Mednarodni muzejski svet – ICOM (International Council of Museums), organizacija, ki združuje muzejske institucije s celega sveta, vsako leto izbere vsebino, ki sproža kritične razmisleke o našem minulem in prihodnjem delu v strokovni in splošni javnosti. Ob 18. maju, ki se že od leta 1977 dalje praznuje kot Mednarodni dan muzejev po celem svetu, muzeji zaozkrožijo dogodke z izbrano naslovno temo. Univerzalna dediščina, muzeji in turizem, muzeji in socialna harmonija je le nekaj zadnjih naslovov, s pomočjo katerih smo v zadnjem obdobju postavljali naše delo na zemljevid svetovne družbe.

Tema Muzeji in spomin posega v samo bistvo muzejskega dela. Muzeji so tiste institucije, ki shranjujejo spomin in ga v različnih oblikah in podobah posredujejo javnostim. Tema sproža vrsto vprašanj, dilem, analitičnih in kritičnih pogledov na dediščinske institucije kot hrame spomina na križišču med individualnim, kolektivnim in zgodovinskim spominom. Kaj ohranjati in zakaj, kdo je tisti, ki o tem odloča? Raznorodnost in številčnost gradiva, ki ga hranimo, je izjemna in bogata. Vendar pa so te zbirke le osnova, ob kateri raste spomin, saj vemo, da »muzej ne zbira predmetov, temveč njihove interakcije«. Ko predmet poveže s spominom, ga začneš šele zares spoznavati, razumeti in spoštovati. Tem razmislekom se pridružujemo tudi v Muzeju novejšje zgodovine Celje in v letu 2011 ustvarjamo program, ki ohranja spomine posameznikov in družbe na obdobje osamosvojitve Slovenije ob 20. letnici dogodkov, spomine o industrijski dediščini Celja in delavski kulturi, o praznovanjih rojstnih dni in še o marsičem drugem. Vabljeni k sodelovanju.

Celje – knežje mesto

Stane Rozman,
direktor
Pokrajinskega
muzeja Celje

Foto: Gregor Kantič

Slabih štirinajst dni je minilo, ko smo se v Celju spomnili 11. aprila leta 1451, ko je Celje dobilo mestne pravice. Celje je tri leta pred svojo smrtjo v mesto povzdignil celjski knez Friderik II. Takrat je v Celju živelo komaj 1000 prebivalcev, a je bilo kljub temu poznano daleč naokoli. Srednjeveški kronist, Paolo Santonino, je mesto primerjal z legendarno Trojo, še posebej pa je izpostavil čudovito palačo, ki so jo zgradili Celjski knezi.

Knežji dvorec je s svojo mogočnostjo vzbujal občudovanje že od svojega nastanka dalje. Palača, ki je dominirala na zahodnem delu mesta in v kateri so le-ti gostili svoje goste, je bila simbol moči in razkošja Celjskih knezov.

Po izumrtju Celjanov so Habsburžani Knežji dvorec spremenili v upravne prostore, v času Marije Terezije pa je stavba postala kasarna. V njej so se menjavale različne vojske in vsaka je v njem pustila svoj pečat ter mu odvzela del blišča.

V 80-letih prejšnjega stoletja je vojska dvorec končno zapustila in začela se je obnova, ki še vedno traja. V letu 2009 je bila občinstvu v ogled predana arheološka klet v Knežjem dvorcu. Celeia – mesto pod mestom je danes razstavišče, na katerega smo lahko Celjani izjemno ponosni. V teh dneh pa se začenjajo dela na komunikacijskem stolpu in v jugozahodnem delu dvorca. V obnovljenih prostorih bo svoj prostor dobila tudi razstava o Celjskih grofi. V prihodnjih letih bi naj bili v gotskem slogu obnovljeni še razjahlavnica ter severozahodni in severovzhodni stolp.

Šele potem, ko bo obnovljen Knežji dvorec, bo Celje zares postalo Knežje mesto.

m n z c
muzej novejšje zgodovine | celje

Muzej novejšje zgodovine Celje,
Prešernova ulica 17, Celje
stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Her-
manov brlog, Zobozdravstvena zbirka**
Fotografski atelje Josipa Pelikana,
Razlagova ulica 5, Celje
Odprto: torek–petek od 10.00 do 18.00 ure
(Foto-grafski atelje do 14.00 ure), sobota od 9.00 do
13.00 ure, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna
nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisiker, Prešernova ulica 20, Celje
(ogled po predhodni najavi)

POKRAJINSKI
MUZEJ
CELJE

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalne razstave: **Kulturno in umetnostnozgodovinska razstava, Lapidarij**

Občasni razstavi: **Alma M. Karlin – Poti,**
Emona: mit in resničnost

Odprto: marec – oktober; torek–nedelja
od 10.00 do 18.00 ure

Zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

Razstavišče Knežji dvorec,
Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalna razstava: **Celeia – mesto pod mestom**

Občasna razstava: **Svetišča ob reki**

Odprto: torek–petek od 10.00 do 12.00 ure in
od 16.00 do 18.00 ure,
sobota od 10.00 do 12.00 ure.

Za najavljene skupine je možen ogled tudi izven
odpiralnega časa.

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

april, 2011

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in
Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženbergar
Šega in Stane Rozman

Glavna urednica: Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, Marija
Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja
Roženbergar Šega, Aleš Stopar, Damir Žerič

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: Klara Štefanec

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Studio Ems d.o.o.

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik,
ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju
najširše javnosti z delom muzejev.

Gaberje v muzeju

Razglednico hrani MuzZC

Gaberje, začetek 20. stoletja.

Že v prejšnji številki CMN smo zapisali, da se na stalni razstavi *Živeti v Celju* v Muzeju novejši zgodovine Celje obeta pomembna vsebinska dopolnitev, saj bo v posebnem prostoru predstavljena delavska preteklost Celja. V simbolnem smislu bomo na ta način v muzej prenesli Gaberje, nekoč največje celjsko industrijsko in delavsko naselje. Razstava ne bo namenjena zgolj tovarniškemu ritmu, temveč tudi življenju delavskih družin ter vplivu delavstva na družbeno okolje. Odprli jo bomo v soboto, 18. junija 2011, na Muzejsko poletno noč. **T. K.**

Naša država je moja domovina: Celje 1991–2011

Foto: Šerpa

Slovenski teritorialci, Celje, junij 1991.

V razstavi z zgornjim naslovom se bomo v Muzeju novejši zgodovine spomnili časov slovenskega osamosvajanja. V sodelovanju s celjskim Območnim združenjem veteranov vojne za Slovenijo, Veteranskim društvom Sever za celjsko območje ter nekaterimi osnovnimi in srednjimi šolami bomo predstavili dogajanje v Celju pred dvajsetimi leti in obiskovalce spodbudili k aktualni refleksiji. Razstavo bomo odprli 10. maja 2011. Na ogled bo do konca septembra, spremljali pa jo bodo pedagoški programi in predstavitve publikacij. **T. K.**

Emona: mit in resničnost

Rimska kolonija Emona. Mesto, ki je bilo ustanovljeno na tleh današnje Ljubljane pred skoraj natančno 2000 leti. Mesto, ki je živelo 500 let, njegove ostanke pa so

raziskovali že v srednjem veku. Do danes vemo o antični predhodnici Ljubljane že veliko, aktualne arheološke raziskave v središču prestolnice pa so prinesle nova zanimiva odkritja. Spoznajte rojstvo, življenje in propad mesta Emona, doživite vsakdan Emoncev in preverite, kakšno je mitično izročilo o Emoni, na razstavi v Pokrajinskem muzeju Celje. Razstava bo na ogled do oktobra 2011. **D. P.**

Foto: Darja Pirkmajer

Privatno življenje Emoncev.

Celjski v Mariboru

V maju 2011 bo v Mariboru potekal mednarodni simpozij *Umetnost okrog 1400*, ki ga organizirata Slovensko umetnostnozgodovinsko društvo in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru. Simpozij pogojuje dejstvo, da je na prehodu 14. v 15. stoletje umetnost v Srednji Evropi dosegla enega izmed vrhuncev. Grofje Celjski so kot širokogrudni naročniki pomembno prispevali v zakladnico srednjeveške kulturne dediščine. Pokrajinski muzej Celje bo za to priložnost pripravil o Celjskih in njihovih donacijah informativno razstavo. **R. F. G.**

Foto: Tomaz Lauko

Timpanon, ok. 1360, Marijina cerkev v Celju.

Mednarodna konferenca Hands on International v Celju

Identiteta, kulturna različnost in dediščina so nosilna tema 8. konference združenja otroških muzejev Hands On International, ki bo potekala med 11. in 15. oktobrom 2011 v Ljubljani in Celju. Muzej novejši zgodovine Celje, v okviru kate-

Oblikovanje: Radovan Jenko

Herman Lisjak nestrpno pričakuje goste iz tujine in jih vabi v Hermanov brlog.

rega deluje edini otroški muzej v Sloveniji Hermanov brlog, bo tako v petek, 14. oktobra, gostitelj mednarodne strokovne javnosti. Ob tem pripravljamo vrsto zanimivih aktivnosti, tudi otvoritev nove razstave v otroškem muzeju »Moj rojstni dan«, predvsem pa želimo preveriti naše delo na mednarodnem polju ter ga obogatiti z novimi spoznanji in aktualnimi usmeritvami na tem področju. **T. R. Š.**

Barvni odsev poslikanega stekla Zvonke Požun

Foto: Zvonka Požun

Barbara Celjska.

Zvonka Požun po poklicu grafična oblikovalka, ki se je usmerila v poslikavo stekla, kjer je začela kot samouk. Kasneje jo je pot pripeljala v Steklarski center v Bärnbachu. S spoznavanjem starodavnih tehnik izdelave in poslikave steklenih izdelkov Zvonka Požun izraža lahkoto, s katero pripelje svoj slikarski stil do popolnosti. Še vedno uporablja tudi tradicionalne tehnike in oblike. Njeni izdelki so že danes pomemben del zgodovine steklarske umetnosti v Evropi. S svojimi poslikavami steklenih izdelkov se prvič predstavlja v Lapidariju Pokrajinskega muzeja Celje od 2. junija 2011. **J. R.**

Pokrajinski muzej Celje hrani tudi evropske umetnine

Med pomembnejše in javnosti manj znane umetnine v Pokrajinskem muzeju Celje sodi Melanholijska, zgodnje grafično delo norveškega slikarja in grafika Edvarda Muncha. Munch je Melanholijsko naslikal leta 1891 najprej v tehniki pastela, med letoma 1891 in 1892 v olju, v leto 1896 pa sodi izdaja prvega koloriranega lesoreza, katerega primerek hrani tudi muzej.

Edvard Munch (1863, Løten; 1944, Ekeby, Oslo) je kot predhodnik simbolizma in ekspresionizma vplival na mnoge slikarje. Nov in svojstven način slikanja tesnobnih razpoloženj, strahu, ljubezni in smrti so sodobniki sprva odklanjali; danes sodi med najpomembnejše slikarje 20. stoletja.

Pokrajinski muzej Celje hrani njegovo redko in zgodnje grafično delo, lesorez Melanholijska I iz leta 1896. Slika je znana tudi pod imeni Večer, Na obali, Ljubosumnost, najpogosteje pa nosi naslov Melanholijska.

V muzejih in pri privatnih zbiralcih obstaja več toniranih variant, ki so jih na različnem papirju odtisnili Munch, Clot, Lemercier in Lassally. Temo je Munch v grafični tehni-

Edvard Munch, Melanholijska I., 1896, kolorirani lesorez.

ki upodobil še dvakrat: kot Melanholijsko II leta 1898 in Melanholijsko III leta 1902.

Dogajanje je postavljeno na obalo mesta Åsgårdstrand na Norveškem, kjer je Munch preživel večino poletij med leti 1889 in 1906. V prvem planu je moška figura, ki predstavlja pisatelja Jappeja Nilsena, katerega ljubezen ni bila uslišana. Stisnjena dlan, v ozadju čoln, ki bo odplul, in praznina so simbolni elementi, ki asociirajo žalost, zavrnitev in zapuščenost. Tudi barva je v funkciji evokacije občutkov. Na pomolu bolj slutimo kot vidimo figuri moškega in ženske, Jappejeve neuslišane ljubezni Ode Krogh in moža Christiana, ki sta s poroko razblinila njegove sanje.

S kompozicijo, z barvo in z linijo črt je Munchu uspelo preseči zgodbo in prizor spremeniti v sinonim za melanholijsko samo.

TATJANA BADOVINAC

Pričevanja o vojni

Konec junija bo minilo dvajset let, odkar Slovenci oz. slovenski državljani živimo v samostojni državi. Slovesni razglasitvi 26. junija 1991 je sledila desetdnevna osamosvojitvena vojna, njej pa postopno mednarodno priznanje slovenske države. Čeprav je proces slovenskega osamosvajanja že dlje časa predmet poglobljene zgodovinske obravnave, pa na ta čas radi pogledamo tudi skozi osebno prizmo. Kar je povsem razumljivo, saj je dvajset let razmeroma kratka doba, spomin na takratno dogajanje pa

Mag. Viki Krajnc, upokojeni brigadir Slovenske vojske, v času osamosvojitve poveljnik TO Zahodnoštajerske pokrajine.

pri velikem delu prebivalstva, ki je to obdobje aktivno sodoživljalo, še vedno dokaj svež. Pričevanja ljudi, ki so bodisi aktivno sodelovali v prelomnem dogajanju bodisi le-to (ne)posredno spremljali in opazovali, pa predstavljajo tudi dragocen zgodovinski vir. Pričevanja o posameznem dogodku, zlasti če so podana iz različnih zornih kotov, lahko namreč občutno razširijo naš spoznavni okvir ter pomagajo preteklost razumeti na neposrednejši in večplastnejši način. Tega se dobro zavedamo tudi v Muzeju novejših zgodovine, zato smo ob pripravi razstave Naša država je moja domovina: Celje 1991–2001 pridno zbirali in snemali najrazličnejša pričevanja o osamosvojitveni vojni v Celju in na Celjskem. Kolaž zbranih pričevanj bomo umestili na razstavo, nekaj jih bo izšlo v katalogu, vsa pa bodo za vselej ohranjena v našem muzeju ter na ta način dosegljiva tudi bodočim rodovom raziskovalcev in muzealcev. Z namenom, da bi bilo osamosvojitveno in vojno dogajanje v Celju čim bolj dokumentirano, bomo tudi po odprtju razstave, ki bo 10. maja 2011, nadaljevali s snemanjem pričevanj in spominov, prav tako pa tudi z zbiranjem fotografij, dokumentov in predmetov. **TONE KREGAR**

Srednjeveški kvadratni opečni tlakovec z reliefno upodobitvijo celjskega kvadriranega grba

Nova lanskoletna obogatitev zbirke Pokrajinskega muzeja Celje je tlakovec z reliefno upodobitvijo celjskega grba. Stranica kvadrata hodne ploskve tlakovca meri 20–21,5 centimetra, debelina znaša dobre 4 centimetre. V kvadriranem grbovnem ščitku je v prvem in četrtem polju heraldični motiv žovneškega grba z dvema prečkama, v drugem in tretjem polju pa motiv vovbrškega grba s tremi šeststerokrakimi zvezdami. Ščitek je na ploskev postavljen tako, da je njegov zgornji ravni rob vzporeden z eno od stranic tlakovca. Tlakovec izvira iz kartuzijskega samostana Pleterje in taki tlakovci so najverjetneje pokrivali cerkvena tla. Poleg takšnih tlakovcev so krasili cerkev tudi dekorativni tlakovci z gotskim krogovičjem, tlakovci s tračnim prepletom, ki obdaja polja z živalskimi liki, in tlakovci z napisom, da je grof Herman Celjski ustanovitelj te redovne hiše.

Grof Herman II. Celjski, ki je pleterski kartuzijski samostan ustanovil v prvi četrtini 15. stoletja, si je ta hram tišine izbral tudi za svoje zadnje počivališče. Redovna cerkev je bila posvečena leta 1420 in nekako v ta čas datiramo tudi nastanek tega tlakovca. Grof, leta 1435 je umrl v Bratislavi, je bil prepeljan in pokopan, kakor piše v pleterskem rokopisu, pred glavni oltar v prezbiteriju redovne cerkve. Stroga redovna pravila so kartuzijanom prepovedovala kakršno koli razkošje in nepotrebno okrasje. To je veljalo tako za vse dobrotnike, kakor tudi za ustanovitelja grofa Hermana. Celjski grof si tako za svoj nagrobnik ni mogel omisliti nobenega drugega razkošja razen že omenjenih tlakovcev. **ALEŠ STOPAR**

Tlakovec s celjskim grbom.

Emil Lajh

Luka je zarobantil, da je to njegov muzej

»Oče je bil strojevodja, zato je med vojno ostal kar v železničarski uniformi, pa tudi sicer smo jo v Rogatcu med okupacijo razmeroma dobro odnesli,« pravi Emil Lajh, rojen leta 1941. »V hiši, v kateri sem odraščal, je živela tudi neka gospa, protestantka, ki je imela veliko knjig. Vse sem prebral, najbolj pa me je navdušila Staretova Občna zgodovina za slovensko ljudstvo.«

Po rogaški osnovni šoli, slatinski nižji ter celjski višji Gimnaziji se je s študijem na ljubljanski Filozofski fakulteti za vselej zapisal zgodovini. Odslužil je vojaščino, nekaj let poučeval v Zrečah, leta 1975 pa prestopil vrata starega celjskega magistrata, kjer je že dobro desetletje domoval Muzej revolucije Celje. »Takratni ravnatelj muzeja Stane Mrvič, s katerim sva se poznala še s fakultete, me je povabil v Celje, ponudbo pa sem sprejel predvsem zato, ker sem se bolj kot v pedagoškem poklicu videl v znanstveno-raziskovalnem delu. Le da je bilo raziskovanje vezano v glavnem na razstave, ki smo jih, pa čeprav smo bili v muzeju zaposleni le trije strokovni delavci, pripravili res veliko. Ne le v hiši, temveč po vsej celjski regiji, zlasti v osnovnih šolah. Za kakšno bolj poglobljeno znanstveno delo je časa vedno zmanjkovalo.« Kljub temu se je precej in najraje posvečal zgodovini delavskega gibanja na Celjskem ter o tem objavil kar nekaj prispevkov, zlasti v Celjskem zborniku. Obžaluje, da mu ni uspelo izdati celovite monografije, obenem pa prostodušno priznava, da zadeva najbrž ne bi bila povsem objektivna. Tudi sicer Emil o nekdanjem položaju muzeja razmišlja stvarno ter poudarja, da je z današnje perspektive marsikaj videti dosti drugače. Muzejem revolucije je bila v jugoslovanskem socialističnem kulturno-izobraževalnem

Foto: Tanja Rozenberger Šega

sistemu namenjena posebna vloga z močnim ideološkim predznakom. Strokovno so se ukvarjali z zgodovino socialističnega gibanja ter narodno-osvobodilnega boja, obenem pa preko teh vsebin pomagali utrjevati partijsko oblast in režim. »Politične omejitve in cenzura, tudi samocenzura, so nedvomno obstajale, a vendarle smo se tudi takrat, kolikor je le bilo mogoče, trudili za lastno avtonomijo in objektivnost. V nekatere vsebine se ni smelo dregati, pa tudi vedeli nismo za večino njih, druge spet niso bile ravno prepovedane, a tudi ne najbolj priporočljive. Marsikaj je bilo prikazano enostransko, marsikaj se je tudi zamolčalo, vendarle pa nikoli nismo pisali ali razstavljali nečesa, za kar bi vedeli ali menili, da ni resnično.« Krmarjenje med stroko in politiko ni bilo enostavno. »Spomnim se, kako je na otvoritev razstave o Ljudski fronti prišla Pepca Kardelj in nam začela peti levite, češ da je na razstavi njen pokojni soprogram premalo poudarjen. Ni bilo ravno prijetno, a vsebine vendarle nismo šli popravljat. Kasneje se mi je celo opravičila, češ da je reagirala preveč čustveno.« Posebej pokroviteljsko se je do muzeja vedel Franc Leskošek Luka. »Nekega dne je prišel na čelu neke delegacije, zarobantil, da je to njegov muzej ter nato kar sam in čisto po svoje začel voditi po stalni razstavi.«

Emil se spominja še vrste bolj ali manj zabavnih anekdot, zlasti iz obdobja svojega ravnateljstva. Ko je leta 1978 prišel na njegovo čelo, je bil celjski muzej revolucije eden najuspešnejših,

najuglednejših in najbolj obiskanih tovrstnih muzejev v Jugoslaviji. »Avtobusi so prihajali od vsepovsod, tudi iz ostalih delov Jugoslavije, zanimivo pa je, da so bile naše vsebine, kot npr. upor proti okupatorju in partizanski boj, privlačne tudi za tujce, zlasti Nemce.« Kmalu pa ga je kot ravnatelja čakala zelo težka naloga, saj je leta 1979 močna eksplozija plina na Prešernovi ulici hudo poškodovala tudi muzej. Vodil je zahtevno, a uspešno obnovo, med katero mu je uspelo pridobiti dodatne prostore ter muzej razširiti na sosednji objekt. Vse skupaj ga je precej izčrpalo in mu načelo zdravje, v spreminjajočih se družbenih razmerah pa je tudi muzej postopoma izgubljal svojo nekdanjo veljavo in pomen. Zato se je že v času njegovega ravnateljstva začelo obdobje vsebinske prenovne, aktivno preobrazbo Muzeja revolucije v Muzej novejšje zgodovine pa je z naklonjenostjo spremljal tudi po tem, ko je leta 1986 muzejsko žezlo predal naslednici. Čeprav se je l. 1997 invalidsko upokojil, v muzej še vedno rad prihaja. »Všeč sta mi današnja razgibanost in tekmovalnost, pa tudi razstavna tehnika je pestrejša. Mi smo imeli le panoje in vitrine.« Sedaj, v pokoju, se končno lahko posveča branju in raziskovanju. Zlasti zgodovine Zreč, s katerimi je poleg nekdanjega službovanja povezan tudi preko soproge. Najraje pa je v družbi štiri in polletne vnukinje. Tudi z našega pomenka se mu je mudilo k njej, zato nam ni utegnil povedati, če sta pravljice že zamenjala z zgodovinskimi zgodbami. **TONI KREGAR**

Vse najboljše za rojstni dan!

Tudi vi hranite fotografije s praznovanja rojstnega dne?

Vir: Zasebna last

12. občasna razstava v Otroškem muzeju Hermanov brlog bo predstavila praznovanje najljubšega otroškega osebne praznika.

Pomislite na trenutek, ko sedite ob torti, na njej so prižgane svečke, vse oči so uprte v vas, zaprete oči, si nekaj zaželite ... Močno pihnete, da se izpolnijo vse želje! Potem pa pesem, druženje in zabava s prijatelji, ki jih imate radi. Ali niso to nepozabni trenutki?! Ker vsebine razstav v otroškem muzeju prilagajamo otrokom in ker jim ponujamo praznovanja njihovih rojstnih dni, smo se odločili, da bomo na novi razstavi predstavili praznovanja otrok, starih do 12 let. Glavna izhodišča razstave so praznovanja treh generacij

ter praznovanja otrok v drugih kulturah. Lotili smo se raziskave in prepričani smo, da bomo s pomočjo vprašalnikov in vas pridobili podobo o praznovanjih, zato vabimo k sodelovanju prav vse generacije. Tudi vaša praznovanja so (bila) za vas posebna doživetja, kajne? Delite doživetja in spomine z nami! Vprašalniki so na voljo v muzeju, na spletni strani, lahko vam jih tudi pošljemo. Vabimo vas tudi k sooblikovanju razstave z vašimi fotografijami s praznovanj, čestitkami, vabili, telegrami, darili ... Originale vam bomo nepoškodovane vrnili. Vaš vir informacij je neprecenljiv. Otvoritev razstave bo 14. oktobra 2011 ob mednarodni konferenci Hand's on. **JOŽICA TRATEŠKI**

Pomagajmo arheologom pri izkopavanju rimskega mesta!

Foto: Dejan Česarek

Arheologi pri delu med izkopavanjem rimske Celeje na prostoru, kjer stoji danes nova knjižnica.

Za otroke od 5. do 10. leta starosti bodo v Pokrajinskem muzeju Celje v naslednjih mesecih potekale delavnice, kjer bodo otroci pomagali arheologom pri njihovem delu. Dogajanje bo obsegalo faze od prvega izkopa do razstave izkopanih eksponatov ... Pokrajinski muzej Celje vse do oktobra

2011 gosti razstavo Mestnega muzeja ljubljanskega »Emona – mit in resničnost«. Rimska kolonija Emona, mesto, ki je bilo ustanovljeno na tleh današnje Ljubljane pred 2000 leti. Prve raziskave ostankov rimske Emone so se začele v srednjem veku in prav danes pospešeno potekajo na Kongresnem trgu. Razstava prikazuje nastanek, življenje in propad rimskega mesta. Kakšno je mitično izročilo o nastanku Emone, kako so živeli Emonci, kaj so delali, s čim so se ukvarjali, kaj so jedli, kako so se oblačili, kaj pa rimski vojaki, verovanje, šola? Kako so kulturne in civilizacijske pridobitve rimske/emonske dobe vplivale na sedanost?

Udeleženci delavnice bodo sodelovali na izkopavanju, kjer bodo odkrivali ostanke iz rimskega časa. Prav tako kot arheologi bodo z veliko natančnostjo izkopali, očistili, dokumentirali (risali in fotografirali) izkopane predmete. Ob koncu bodo z manjšo razstavo na ogled postavili izkopanine, delček rimskega mesta, in tako razveselili in poučili svoje starše, prijatelje, sošolce ...

Delavnice bodo potekale v prostorih Stare grofije. **DARJA PIRKMAJER**

Delam v muzeju: Herman Lisjak

Moje ime je Herman Lisjak in sem zagotovo najbolj poznan lisjak daleč naokoli. Živim v Otroškem muzeju Hermanov brlog, ki je del Muzeja novejšje zgodovine Celje. Tu že šestnajst let vabim svoje prijatelje in obiskovalce, da vstopijo v svet domišljije in pustolovščin, da preko ustvarjalne igre in zabavnega učenja odkrivajo resnice o svetu okoli njih. In res jim imam kaj pokazati. Saj veste, ko si star 16 let, te zanima ogromno stvari in radovednost je treba potešiti. Zato s kolegi kustosi pripravljamo različne razstave, kar nekaj jih je že za nami, v katerih lahko vsak najde nekaj zase. Pri sprejemanju prijateljev v mojem brlogu mi pomagajo prijateljice, muzejske animatorke, ki vedo vedno kaj zanimivega povedati, prav tako pa se z veseljem pridružijo tudi pri ustvarjalni kreativnosti. Pri sladkanju pa ne potrebujem nobene pomoči. Namreč kot vsak pravi sladkosnedi lisjak tudi jaz obožujem slaščice. Z njimi se lahko posladkam v slaščičarni pri Hermanu Lisjaku, kjer lahko pogostim tudi svoje prijatelje in organiziram praznovanja rojstnih dni. Verjemite, to so odlične zabave. Ne smem pozabiti niti na popularno banko, ki je del mojega brloga. S prijatelji smo čisto pravi varčevalci, učimo se odgovornega ravnanja z denarjem, najboljše varčevalce pa vsako leto nagradi tudi čisto prava banka, Banka Celje.

Za konec pa še nekaj. Kot vsi šestnajstletniki imam tudi jaz svojo Facebook stran. Kliknite. Če se srečamo na ulici, me pocukajte za rokav ali pa prisluhnite vabilu čisto prave Hermanove himne: »Sem Herman Lisjak, muzejski veljak, prijazno vas vabim: vstopite!« **KATJA PUR**

Herman Lisjak ne domuje le v brlogu, ampak tudi na Facebooku.

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski
trg 1,
Celje

Srebrni zvezdasti uhani
v leseni šatulji
63,00 EUR

Replika pečnice iz prve
polovice 16. stoletja
13,00 EUR

Rute in ogrlice iz
Almine poti
od 10,00 do 20,00 EUR
Škatlica z motivi
Celjskega stropa
4,00 EUR

Barbara Celjska
(1392?–1451),
R. F. Germadnik
12,00 EUR
Orožje,
T. Badovinac
15,00 EUR
Kolumbova hči, Življenje
in delo Alme M. Karlin,
B. Trnovec
15,00 EUR

*Poročite se s stilom. Obljubite si večno
zvestobo pod znamenitim Celjskim
stropom. Naj ta mojstrovina postane
priča vaše zakonske sreče.*

POKRAJINSKI
MUZEJ
CELJE

www.pokmuz-ce.si, info@pokmuz-ce.si, tel. 03 42 80 950

Muzej
novejše
zgodovine
Celje

Prešernova
ulica 17,
Celje

»Vse najboljše
za te!«

Foto: Jozica Trateški

Otroci, si želite nepozabno praznovanje rojstnega dne? Herman Lisjak vabi vas in vaše prijatelje v svojo družbo v Otroški muzej Hermanov brlog. Čakata vas dve uri zabavnega raziskovanja, ustvarjanja, sladkanja, druženja in presenečenj.

tel. 03 428 64 10, info@muzej-nz-ce.si
www.muzej-nz-ce.si

mnzc
muzejnovejshezgodovine/celje

Naša država je moja do-
movina: Celje 1991–2011
Celje 2011, 70 str.
5,00 EUR

Sestavljanke Herman
Lisjak
4,00 EUR

Obesek za ključ
Plišaste živali, različni
motivi
4,00 EUR

Majica MnZC
ženska / moška
rdeča / črna
9,00 EUR

Župan MOC Bojan Šrot si v Muzeju novejšo zgodovino z zanimanjem ogleduje gostujočo razstavo ob dvajseti obletnici plebiscita za samostojno Slovenijo, januar 2011.

»Naša draga Lidija« (direktorica Narodnega muzeja Kikinda, mag. Lidija Milišević) na otvoritvi razstave Gumbi v Kikindi.

Kolektiv MnZC v Sarajevu pri sklepanju novih vezi o sodelovanju, april 2011.

Alma Karlin ostaja vroča tema celjske kulture... Okrogla miza ob izidu knjige Pokrajinskega muzeja Celje Kolumbova hči, avtorice Barbare Trnov.

Fotografije Josipa Pelikana lahko v teh dneh občudujemo v novosaškem Muzeju Vojvodine. Odprtja razstave se je udeležil tudi slovenski veleposlanik v Srbiji, Franc Buč, marec 2011.

Letos je navihani Herman Lisjak skupaj z Banko Celje povabil otroke na snežno zabavno in športno druženje na Roglo, januar 2011.

Alma na obisku na Srednji frizerski šoli Ljubljana.

Avtorici razstave EMONA: mit in resničnost, mag. Bernarda Županek in mag. Irena Žmuc, na trikliniju v Pokrajinskem muzeju Celje.

Nagradno vprašanje

Kako se imenuje novo razstavišče Pokrajinskega muzeja Celje v Knežjem dvoru?

Odgovor:

Ime in priimek:

Naslov:

Odgovore pošljite do 15. maja 2011 na naslov Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravilnih odgovorov bomo nagradili z lepim darilom iz naše trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama na omenjeno razstavo. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Jožica Osolnik**, Ipavčeva 4, Celje, **Milena Bogataj**, Grünova ulica 7, Celje in **Robi Savič**, Celestinova 32, Celje. Nagrade lahko prevzamejo v muzejski trgovini Muzeja novejšo zgodovino Celje.

